

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

HUDEBNÍ A TANEČNÍ FAKULTA

HUDEBNÍ UMĚNÍ

VIOLONCELLO

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**ŠTÁTNA FILHARMÓNIA KOŠICE – INTERPRETI
VIOLONČELOVÝCH KONCERTOV**

Mária Varhol'áková

Vedoucí práce: prof. Miroslav Petráš

Oponent práce: odb. as. Michal Kaňka

Datum obhajoby: 5. 6. 2018

Přidělovaný akademický titul: BcA.

Praha, 2018

ACADEMY OF PERFORMING ARTS IN PRAGUE

MUSIC AND DANCE FACULTY

Art of Music

Cello

BACHELOR ' S THESIS

**THE SLOVAK STATE PHILHARMONIC KOŠICE – THE
PERFORMERS OF CELLO CONCERTS**

Mária Varhol'áková

Thesis Supervisor: Prof. Miroslav Petráš

Thesis Opponent: Assis. Prof. Michal Kaňka

Date of thesis defence: 5th June 2018

Academic title granted: BcA.

Prague, 2018

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

vypracovala samostatně pod odborným vedením vedoucího práce a s použitím uvedené literatury a pramenů.

Praha, dne .....

.....
podpis diplomanta

Upozornění

Využití a společenské uplatnění výsledků diplomové práce, nebo jakékoliv nakládání s nimi je možné pouze na základě licenční smlouvy tj. souhlasu autora a AMU v Praze.

ABSTRAKT

Táto práca predstavuje interpretov sólového violončela, ktorí spolupracovali so Štátnou filharmóniou Košice od jej vzniku do dnešného dňa. Obsahuje prehľady všetkých violončelových osobností, ktorí vystúpili sólovo, alebo ako členovia komorného zoskupenia. Zámerne som selektovala slovenské osobnosti a bližšie predstavila ich život a umelecké pôsobenie. Zvláštnu kapitolu práce tvoria premierované skladby pre violončelo a orchester, z tvorby slovenských skladateľov. Posledná kapitola práce je praktickou časťou s výskumným charakterom. Vo forme dotazníka som skúmala ako vplývajú violončelové osobnosti na mladých čelistov a študentov košických konzervatórií.

ABSTRACT

In this thesis, I present solo violoncello performers who collaborated with the Slovak State Philharmonic in Košice from its foundation to the present day. It contains overviews of all violoncellists who performed solo or as members of a chamber group. I have deliberately selected Slovak personalities and closer present their life and artistic work. A special chapter of the thesis presents first-run compositions for the violoncello and orchestra, from the work of Slovak composers. The last chapter of the thesis is a practical part with a research character. By means of a questionnaire, I studied how violoncello personas influence young cellists and students of conservatories in Košice.

Kľúčové slová: interpret, diela pre violončelo a orchester, Štátna filharmónia Košice, slovenská premiéra, vplyv osobností, mladí umelci

Keywords: Performer, compositions for cello and orchestra, The Slovak state philharmonic Košice, first – run compositions in Slovakia, influence of personas, young artists

OBSAH

ÚVOD.....	1
1 INTERPRETI SÓLOVÉHO VIOLONČELA V ŠTÁTNEJ FILHARMÓNII KOŠICE OD JEJ VZNIKU PO SÚČASNOSŤ.....	2
1.1 Prehľad violončelových osobností a interpretovaných koncertov, ktoré odznali v Štátnej filharmónii Košice.....	2
1. 2 Slovenskí interpreti.....	10
1. 2. 1 Richard Vandra (17. 8. 1944 Slovinky pri Krompachoch - 17. 7. 2015 Bilbao)	10
1. 2. 2 Jozef Podhoranský (29. 8. 1951 Bratislava)	11
1. 2. 3 Milan Červenák (22. 8. 1950 Gemerská Poloma)	13
1. 2. 4 Eugen Prochác (24. 5. 1962 Bratislava).....	14
1. 2. 5 Michal Sťahel (13. 8. 1979 Bratislava).....	16
1. 2. 6 Ján Slávik (11 . 3. 1958 Bratislava)	17
1. 2. 7 Jozef Lupták (30. 12. 1969 Bratislava)	19
1. 2. 8 Ľudovít Kanta (9. 7. 1957 Bratislava).....	20
1. 2. 9 Ján Bogdan (12. 7. 1994 Košice).....	21
2 INTERPRETI SÓLOVÉHO VIOLONČELA V KOMORNOM ZOSKUPENÍ.....	23
2.1 Prehľad violončelových osobností a interpretovaných koncertov v komornom zoskupení so Štátnou filharmóniou Košice	23
3 PREMIEROVANÉ DIELA PRE VIOLONČELO A ORCHESTER V ŠTÁTNEJ FILHARMÓNII KOŠICE	26
4 VPLYV VIOLONČELOVÝCH OSOBNOSTÍ NA MLADÝCH UMELCOV	28
ZÁVER.....	36
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY A PRAMENE.....	37

ÚVOD

K téme mojej práce ma priviedol fakt, že moji rodičia boli členmi Štátnej filharmónie Košice, a od útleho veku som mala možnosť sledovať na pódiu svetové violončelové osobnosti. To malo na moje umelecké rozvíjanie nepopierateľne pozitívny vplyv. U začínajúceho mladého umelca je dôležité vzbudiť túžbu po zdokonaľovaní seba samého. Vhodným spôsobom je práve prežitie atmosféry profesionality a krásy, vytvorenej originalitou sólistu na koncerte.

Pri písaní práce vychádzam zo slovenskej publikácie (Ivan Zelko – Koncerty Štátnej filharmónie Košice doma i v zahraničí do roku 1969). Kniha je zameraná všeobecne a obsahuje mená sólistov a dátumy všetkých koncertov, od založenia Štátnej filharmónie Košice, do roku 2009. Hlavný informačný zdroj pre mňa bude archív filharmónie, z ktorého vyselektujem odohrané violončelové koncerty s presným dátumom a menom violončelovej osobnosti. Takto doplním absentované roky v Zelkovej publikácii.

Mnohé skladby pre violončelo a orchester mali vo filharmónii premiéru, tak im venujem samostatnú kapitolu. Vypracujem aj prehľad osobností, ktoré spolupracovali s orchestrom sólovo, ako členovia komorných zoskupení. Informácie o osobnostiach, ktoré budú dostupné, budem čerpať priamym spojením so sólistami.

Prostredníctvom prieskumu vo forme dotazníka chcem poukázať na pozitívne vplyvajúci faktor pri stretnutí mladého čelisty a svetovej hviezdy na koncerte. Študentom dvoch konzervatórií v Košiciach budem klásť otázky na tému violončelových osobností v Štátnej filharmónii Košice a ich reakcie vyhodnotím.

Cieľom mojej práce je konfrontovať nový a zaujímavý prehľad o violončelových svetových osobnostiach, ktoré spolupracovali s košickou filharmóniou od jej vzniku do dnes. Taktiež je mojím cieľom upriamiť pozornosť na slovenské osobnosti, ktoré v rôznych kútoch sveta svojím umeleckým pôsobením úspešne reprezentujú Slovensko.

1 INTERPRETI SÓLOVÉHO VIOLONČELA V ŠTÁTNEJ FILHARMÓNII KOŠICE OD JEJ VZNIKU PO SÚČASNOSŤ

1.1 Prehľad violončelových osobností a interpretovaných koncertov, ktoré odzneli v Štátnej filharmónii Košice

Amirás Árpád

11. 11. 2004 E. Elgar Violončelový koncert e mol, Op. 85

Apolín Stanislav

27. 2. 1974 A. Dvořák Violončelový koncert h mol, Op. 104

3. 2. 1980 J. Haydn Violončelový koncert č. 2 D dur

Bárta Jiří

27. 10. 2003 R. Schumann Violončelový koncert a mol, Op. 129

25. 10. 2012 A. Dvořák Violončelový koncert h mol, Op. 104

Bogdan Ján

10. 6. 2007 C. Saint-Saëns Violončelový koncert č. 1 a mol, Op. 33

5. 6. 2008 J. Haydn Violončelový koncert č. 1 C dur

19. 4. 2011 R. Schumann Violončelový koncert a mol, Op. 129

23. 12. 2012 L. Boccherinni Violončelový koncert č. 9 B dur

30. 5. 2013 N. Paganini Variácie na Rossiniho tému (Mojžiš)

29. 5. 2014 J. Haydn Violončelový koncert č. 2 D dur

14. 4. 2016 A. Dvořák Violončelový koncert h mol, Op. 104

Brezová M.

8. 6. 1995 P. I. Čajkovskij Rokokové variácie

Capucon Gautier

9. 05. 2002 J. Haydn Violončelový koncert č. 2 D dur

29. 11. 2012 C. Saint-Saëns Violončelový koncert č. 1 a mol, Op. 33, G. Fauré
Elégia pre violončelo a orchester

Cazacu Marin

30. 5. 1985 P. I. Čajkovskij Rokokové variácie

Červenák Milan

31. 1. 1979 Andrej Očenáš Koncert pre violončelo a orchester č. 1

4. 12. 1986 D. Šostakovič Violončelový koncert č. 1 Es dur

15. 2. 1996 J. Haydn Violončelový koncert č. 2 D dur

Dzubay Peter

26. 6. 1986 J. Haydn Violončelový koncert č. 1 C dur

Ericsson Mikael

19. 5. 1983 A. Dvořák Violončelový koncert h mol, Op. 104

Fejgin Valentin Akovlevic

10. 11. 1988 P. I. Čajkovskij Rokokové variácie

Flachot Reine

3. 6. 1970 A. Dvořák Violončelový koncert h mol, Op. 104

Fukačová Michaela

6. 10. 1988 T. N. Chrenikov Violončelový koncert č. 1 C dur

7. 5. 1991 A. Dvořák Violončelový koncert h mol, Op. 104

29. 5. 1996 A. Dvořák Violončelový koncert h mol, Op. 104

30. 4. 2009 J. Haydn Violončelový koncert č. 1 C dur, A. Dvořák Klid lesa

5. 5. 2016 E. Elgar Violončelový koncert e mol, Op. 85

Glacová Pavlína

4. 6. 2015 P. I. Čajkovskij Pezzo Capriccioso Op. 62, G. Fauré Elégia pre

violončelo a orchester

Gutu Alexandra

21. 1. 1981 J. Haydn Violončelový koncert č. 2 D dur

Hae-Jin Han

15. 1. 2009 C. Saint-Saëns Violončelový koncert č. 1 a mol, Op. 33

Hanousek Jiří

17. 5. 1990 B. Martinů Violončelový koncert č.1, H. 196

29. 9. 1994 A. Dvořák Violončelový koncert h mol, Op. 104

22. 1. 2004 A. Dvořák Violončelový koncert h mol, Op. 104

24. 4. 2008 P. I. Čajkovskij Rokokové variácie

4. 4. 2012 B. Martinů Violončelový koncert č.1, H. 196

Hanúsková E.

16. 3. 1970 C. Saint-Saëns Violončelový koncert č. 1 a mol, Op. 33

Chalmovská Kristína

10. 6. 2010 C. Saint-Saëns Violončelový koncert č. 1 a mol

Chirkova Irina

20. 10. 2011 J. Haydn Violončelový koncert č. 1 C dur

Chomicer Michael

10. 10. 1973 P. I. Čajkovskij Rokokové variácie

20. 5. 1975 J. Haydn Violončelový koncert č. 1 C dur

25. 11. 1982 D. Šostakovič Violončelový koncert č. 2, Op. 126

Chuchro Jozef

28. 5. 1969 A. Dvořák Violončelový koncert h-mol, Op. 104

29. 1. 1975 C. Saint-Saëns Violončelový koncert č. 1 a mol, Op. 33

Inada Yuki

14. 6. 2012 P. I. Čajkovskij Rokokové variácie

Ivanecká Jana

22. 4. 2010 J. Haydn Violončelový koncert č. 1 C dur

19. 4. 2011 E. Lalo Violončelový koncert d mol

7. 6. 2012 B. Martinů Violončelový koncert č.1, H. 196

Jankovičová Xenia

24. 5. 1984 A. Dvořák Violončelový koncert h mol, Op. 104

Kanta Ľudovít

16. 2. 1984 A. Dvořák Violončelový koncert h mol, Op. 104

4. 10. 1984 A. Dvořák Violončelový koncert h mol, Op. 104

14. 11. 1985 P. I. Čajkovskij Rokokové variácie

21. 1. 1988 Ivan Bázlik Koncert pre violončelo a orchester

Kedves T.

18. 9. 1996 A. Dvořák Violončelový koncert h mol, Op. 104

Kertész Otto

25. 9. 1986 C. Saint-Saëns Violončelový koncert č. 1 a mol, Op. 33

Kleinová Katarína

14. 6. 2000 C. Saint-Saëns Violončelový koncert č. 1 a mol, Op. 33

Kočí Vladan

24 .10. 1996 B. Martinů Violončelový koncert č.1, H. 196

24. 2. 2005 L. Boccherinni Violončelový koncert č. 9 B dur

Krivda Peter

20. 6. 1989 P. I. Čajkovskij Rokokové variácie

Lupták Jozef

20. 4. 1993 A. Dvořák Violončelový koncert h mol, Op. 104

28. 3. 1996 R. Schumann Violončelový koncert a mol, Op. 129

20. 1. 2000 E. Elgar Violončelový koncert e mol, Op. 85

3. 4. 2008 E. Bloch Schelomo

Lugovkina Anna

14. 4. 2016 F. M. Bartholdy Pieseň bez slov

1. 6. 2016 J. Haydn Violončelový koncert č. 1 C dur

Mezo Lászlo

27. 3. 2003 P. I. Čajkovskij Rokokové variácie

Monigetti Ivan

19. 5. 1983 A. Dvořák Violončelový koncert h mol, Op. 104

Mlejnek Marta

15. 5. 1980 R. Schumann Violončelový koncert a mol, Op. 129

29. 5. 1986 J. Haydn Violončelový koncert č. 2 D dur

Moňáková S.

11. 4. 2000 L. Boccherinni Violončelový koncert č. 9 B dur

Nikolov Venceslav

4. 5. 1989 P. Vladigerov Koncertantná fantázia pre violončelo a orchester Op. 35,
M. Bruch Kol Nidrei Adagio

Nyikos Markus

16. 2. 1977 B. Martinů Violončelový koncert č. 1, H. 196

22. 10. 1988 R. Schumann Violončelový koncert a mol, Op. 129

Onczay Csaba

22. 4. 1986 E. Lalo Violončelový koncert d mol

22. 10. 1987 D. Šostakovič Violončelový koncert č. 1 Es dur

10. 5. 2001 M. Bruch Kol Nidrei Adagio, E. Bloch Schelomo

Pavlas Bohuslav

3. 6. 1982 A. Dvořák Violončelový koncert h mol, Op. 104

Pavlík M.

11. 6. 1987 C. Saint-Saëns Violončelový koncert č. 1 a mol, Op. 33

Panhofer Wolfgang

25. 8. 2007 D. Šostakovič Violončelový koncert č. 1 Es dur

Petráš Miroslav

18. 11. 1990 P. I. Čajkovskij Rokokové variácie

Petrová Eva

7. 4. 1998 E. Lalo Violončelový koncert d mol

Podhoranský Jozef

4. 10. 1978 A. Dvořák Violončelový koncert h mol, Op. 104

1. 4. 1981 C. Saint-Saëns Violončelový koncert č. 1 a mol, Op. 33

15. 3. 1990 C. Saint-Saëns Violončelový koncert č. 1 a mol, Op. 33

4. 2. 1993 C. Saint-Saëns Violončelový koncert č. 1 a mol, Op. 33

10. 3. 1994 P. I. Čajkovskij Rokokové variácie

3. 10. 2002 A. Dvořák Violončelový koncert h mol, Op. 104

Prochác Eugen

18. 2. 1999 D. Šostakovič Violončelový koncert č. 1 Es dur

11. 3. 2004 D. Milhaud Violončelový koncert č. 1, A. Dvořák Klid lesa

Regeš Gregor

8. 6. 2006 J. Haydn Violončelový koncert č. 1 C dur

8. 4. 2009 P. I. Čajkovskij Rokokové variácie

Rodin Kirill

6. 5. 1987 P. I. Čajkovskij Rokokové variácie

Sádlo Miloš

9. 2. 1984 Andrej Očenáš Koncert pre violončelo a orchester č. 1

Saradžan V.

22. 11. 1984 C. Saint-Saëns Violončelový koncert č. 1 a mol, Op. 33

Slávik Ján

1. 12. 2005 J. Haydn Violončelový koncert č. 2 D dur

Springuelová France

9. 10. 1979 P. I. Čajkovskij Rokokové variácie

Stáhel Michal

15. 3. 2001 A. Dvořák Violončelový koncert hmol, Op. 104

2. 2. 2006 C. Saint-Saëns Violončelový koncert č. 1 a mol, Op. 33

15. 11. 2006 P. I. Čajkovskij Rokokové variácie

Thauer Anja

26. 11. 1969 P. I. Čajkovskij Rokokové variácie

23. 9. 1970 B. Britten Symfónia pre violončelo a orchester

22. 9. 1971 D. Šostakovič Violončelový koncert č. 1 Es dur

Tomatz David

11. 2. 1976 C. Saint-Saëns Violončelový koncert č. 1 a mol, Op. 33

Vaculová J.

24. 6. 1981 P. I. Čajkovskij Rokokové variácie

Vandra Richard

9. 1. 1986 A. Vivaldi Koncert pre violončelo, komorný orchester a čembalo, C.
Stamitz Koncert pre violončelo a orchester č. 1 G dur

Varhol'áková Mária

8. 4. 2015 E. Lalo Violončelový koncert d mol

9. 6. 2016 A. Dvořák Klid lesa

Vassiljeva Tatjana

10. 5. 2007 E. Elgar Violončelový koncert e mol, Op. 85

Veis Daniel

28. 1. 1982 J. Haydn Violončelový koncert č. 1 C dur

1. 4. 1993 R. Schumann Violončelový koncert a mol, Op. 129

14. 5. 2008 A. Dvořák Violončelový koncert h mol, Op. 104

Veselá Júlia

9. 6. 2016 E. Lalo Violončelový koncert d mol

Vlčková Alžbeta

8. 3. 2018 O. Respighi Adagio s variáciami pre violončelo a orchester

Webber Julian Lloyd

7. 10. 2010 E. Elgar Violončelový koncert e mol, Op. 85¹

---

1 Štátna filharmónia Košice – Archív [15. 9. 2017]

1. 2 Slovenskí interpreti

1. 2. 1 Richard Vandra (17. 8. 1944 Slovinky pri Krompachoch - 17. 7. 2015 Bilbao)

Základné hudobné vzdelanie získaval od 10 rokov na ZUŠ v Trnave. Pokračoval v rokoch 1958-1965 na Konzervatóriu v Bratislave u G. Večerného a neskôr na JAMU v Brne u B. Herana a K. Kračku (1965-70).

Už počas štúdií absolvoval polrecitály po celom Česko-Slovensku, ako napríklad v Trenčianskych Tepliciach a Trnave, ale aj v zahraničí - v Maďarsku, NDR, či Holandsku - tu nahrával pre Radi Hilversum, a roku 1969 sa predstavil na Prehliadke laureátov interpretačných súťaží.

Od roku 1971-76 bol sólistom komorného orchestra Ensemble instrumental A. Colson vo Francúzsku, s ktorým precestoval Európu a Južnú aj Severnú Ameriku. Ako sólista vystupoval aj vo Venezuele, v Holandských Antilách, v Peru, Bolívii, Kolumbii, v Hondurase, Mexiku, vo Francúzsku i Španielsku.

Od roku 1968 spolupracoval s klavíristom S. Zamborským, s ktorým na VI. Medzinárodnej interpretačnej súťaži v holandskom Utrechte získali 4. cenu. V rokoch 1976-85 bol členom Tria Istropolitanum.

Nahrával pre Čs. Rozhlas, Bratislavskú televíziu a Čs. Televíziu v Prahe. Sólovo spolupracoval s domácimi telesami ako ŠF, SKO, Státní filharmonie Brno, AUS Praha, Symfonický orchestr Mariánske lázne, orchester SND, ale aj so zahraničnými telesami ako Symfonický orchester Rádio-televízia Pleven - Bulharsko.

Jeho bohatý repertoár zahŕňal aj diela slovenských skladateľov, napríklad M. Vilca, I. Hrušovského, T. Freša, ako aj rad premiér, najmä moravských autorov: Fr. Emmert Asociácie I., II., III. (1969), Sonáta Lérida (1974), M. Ištván Sonáta (1971), M. Štedroň Free Landino jazz.

V rokoch 1967-68 bol členom SKO a rok bol koncertným majstrom ŠKO Žilina. 2

roky (1975-77) pôsobil ako pedagóg na VŠMU a konzervatóriu v Kromeříži, v rokoch 1977-81 na Higher Institut of Music v Kuvajte a v rokoch 1990-92 na konzervatóriu v Santanderi.

Od roku 1986 - 2015 bol koncertným majstrom Symfonického orchestra Bilbao v Španielsku a pedagogicky pôsobil na tunajšom konzervatóriu. ^{2 3}

„ Na komorných koncertoch sme počuli výkon, ktorý prítomný riaditeľ zurišského konzervatória R. Wittelsbach nazval špičkou svetových pódíí. Čelista R.Vandra s klaviristom Zamborským hral sonátu B.Martinu. Ich výkon mal všetko to, čo obdivujeme u najväčších interpretov. Dokonalá technika sa spájala s najväčšou muzikalitou, ojedinelá vášeň s precíznosťou. Také ovácie a také uznanie som dlho v Bratislave nevidel...“ ⁴

1. 2. 2 Jozef Podhoranský (29. 8. 1951 Bratislava)

Prvé ocenenia získal už na ZUŠ v Bratislave, a potom začal navštevovať konzervatórium v Bratislave u G. Večerného. Počas tohto štúdia si vybojoval dvakrát prvé miesto na Beethovenovej súťaži v Hradci u Opavy (1996 a 1972). Od roku 1972-77 bol poslucháčom moskovského konzervatória P. I. Čajkovského u M. Chomicera. V rokoch 1977-80 študoval v Moskve ašpirantúru u V. Fejgina. Od roku 1978 je pedagógom na VŠMU v Bratislave.

Stal sa absolútnym víťazom interpretačnej súťaže Slovkoncert (1978), získal Zlatý erb vydavateľstva OPUS za nahrávky sonát Johanna Brahmsa (1987), a v roku 1988 získal cenu Frica Kafendu za naštudovanie diel slovenských autorov a interpretačné výkony doma i v zahraničí.

Na Slovensku uviedol v premiére množstvo diel domácich skladateľov: Roman Berger De profundis 10. 10. 1980, Vladimír Godár Dariačangin sad 7. 1. 1988, Ivan Parík Quadrofónia 14. 2. 1988, Juraj Beneš Sonáta 18. 2. 1988, Miro Bázlik Epoché III. 20. 2. 1988, Iris Szeghy Koncert pre violončelo a orchester 28. 1.

---

2 Profil osobnosti. *Hudobné centrum* [online]. Bratislava [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: <http://www.hc.sk/hudba/osobnost-detail/1134-richard-vandra>

3 NOVÁČEK, Z. Práca Bratislava.

4 ČÍŽIK, V. Slovenskí koncertní umelci. Bratislava: SHF, 1976

1993, Jozef Gahér Fantasia ricercata 28. 5. 2000, Jozef Gahér Dva fragmenty 28. 5. 2000, Juraj Beneš Going to 9. 11. 2011, Ľubica Čekovská The Song 30. 11. 2002, Vladimír Godár Pieseň labute 27. 6. 2003, Peter Martinček van Grob Torus pre štyri violončelá 22. 6. 2007, Ilja Zeljenka Hudba pre štyri violončelá 22. 6. 2007, Ľubica Čekovská Nachtigalls Frühlingslied 18. 6. 2014.

Pôsobil vo viacerých komorných zoskupeniach. Od r. 1957 bol členom Slovenského kvarteta, s ktorým v roku 1968 v Štokholme na súťaži v interpretácii kvartetu Bélu Bartóka získali 1. miesto. Odvtedy viackrát vystupovali na tamomšom festivale súčasnej hudby a prezentovali diela slovenských autorov ako A. Očenáš a E. Suchoň. V roku 1969 získali Cenu Zväzu slovenských skladateľov a neskôr Štátnu cenu Slovenskej republiky.

Nahrával pre domáce i zahraničné televízne aj rádio vydavateľstvá. Je členom súboru Cellomania - toto zoskupenie vzniklo v roku 2000 a ich členmi sú poprední slovenskí violončelisti Jozef Lupták, Jozef Podhoranský, Ján Slávik a Eugen Prochác. Uviedli v premiére diela slovenských skladateľov Juraja Beneša, Ilju Zeljenku a Petra Kolmana. Spolupracovali tiež so skladateľkou Sofiou Gubajdulinou, a na festivale Melos - Étos v roku 2003 uviedli niekoľko jej diel. Svetovú premiéru oktetovej verzie skladby Cello Counterpoint (Stev Reich) uviedli v októbri roku 2005.

Od roku 1989 vedie medzinárodné majstrovské kurzy v Piešťanoch a v Žiline. Bol pozvaný zúčastniť sa kurzov v zahraničí, napríklad do miest Pécs, Csongrád a Baja - Maďarsko, Oberschützen - Rakúsko, či Klagenfurt a. i. Roku 1990 bol zvolený za podpredsedu Slovenského hudobného zväzu.⁵

„ O výkone vilončelistu Jozefa Podhoranského sa možno vyjadrovať len v superlatívoch, najmä v kadencii...Udivoval veľkou muzikalitou, krásnym tónom, výraznými dynamickými oblúkmi, hĺbkou prežitia, vrúcnu lyrikou. Má talent, ktorý sústavnou prácou možno rozvinúť na veľké umelecké majstrovstvo...“⁶

---

5 Profil osobnosti. *Hudobné centrum* [online]. Bratislava [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: <http://www.hc.sk/hudba/osobnost-detail/1298-jozef-podhoransky>

6 ČÍŽIK, V. Slovenskí koncertní umelci. Bratislava: SHF, 1976

1. 2. 3 Milan Červenák (22. 8. 1950 Gemerská Poloma)

Hudbe sa začal venovať na ľudovej škole umenia v Rožňave, kde sa 7 rokov učil hru na husliach. V rokoch 1965-1971 študoval violončelo u A. Procházku. Vo svojom štúdiu pokračoval v Prahe na AMU v rokoch 1971-1975 u profesora V. Černého. Po absolutoriu pokračoval v štúdiu violončela vo forme umeleckej ašpirantúry na konzervatóriu v Sant-Peterburgu u A. A. Lazka a komornú hru u J. Ovčarika (1979-1981).

Uskutočnil množstvo nahrávok pre rozhlasové štúdiá a televíziu v Košiciach, Bratislave, a Prahe. Taktiež nahral niekoľko gramofónových a CD nosičov na Slovensku ale aj v zahraničí, napríklad vo Švajčiarsku.

Roku 1975 na svojom absolventskom koncerte uviedol v premiére na Československu Kabalevského koncert pre violončelo a orchester č. 2 D dur. Taktiež uviedol viacero premiér českých, slovenských, ruských, ale aj švajčiarskych skladateľov.

Jeho sólistické skúsenosti sú bohaté, koncertoval po Taliansku, Švajčiarsku, Nemecku, Luxembursku, Belgicku, Poľsku, Rusku, Maďarsku a Francúzsku. Venoval sa aj komornej hre, v rokoch 1979-1981 bol členom klavírneho tria, v rokoch 1981-1986 bol členom sláčikového tria a od roku 1986 je členom sláčikového kvarteta Quartetto Cassoviae, ktoré koncertne aktívne funguje dodnes.

31 rokov pôsobil v Opere Štátneho divadla v Košiciach, od roku 1995-2012 bol členom Štátnej filharmónie Košice. Od roku 1978 začal vyučovať na Konzervatóriu v Košiciach na Timonovej ulici, kde pôsobí dodnes.⁷

Musím spomenúť, že za 35 rokov svojej pedagogickej práce v Košiciach vychoval množstvo úspešných absolventov, ktorý svoj odbor ovládajú na profesionálnej úrovni, čerpajú z jeho metodiky a predávajú poznatky ďalším generáciám.

„ Pán profesor Milan Červenák patrí k najvýraznejším osobnostiam v histórii našej školy. Dôkazom toho sú jeho žiaci, ktorí ukončili štúdium na našej škole a

---

⁷ ČERVENÁK Milan: Súkromná emailová korešpondencia [15.3.2018]

sú úspešnými profesionálnymi čelistami u nás doma na Slovensku, ale často aj v zahraničí. Svoje pedagogické majstrovstvo dokazuje aj v súčasnosti. Má žiakov, ktorí boli na Súťaži študentov konzervatórii SR, ktorá bola v Košiciach začiatkom apríla a ktorí získali prvé tri miesta zo všetkých súťažiacich. Dušan Radič, žiak 3. ročníka bude hrať 24 mája 2018 s orchestrom košickej filharmónie ako sólista. Za svoju dlhoročnú pedagogickú prácu bol pri príležitosti Dňa učiteľov ocenený v rámci Košického samospravného kraja v tomto roku." ⁸ Vyjadril sa súčasný riaditeľ Konzervatória v Košiciach.

1. 2. 4 Eugen Prochác (24. 5. 1962 Bratislava)

Violončelu sa začal venovať ako 8 ročný na ZUŠ Miloša Ruppeldta pod vedením Juraja Fazekaša, u ktorého pokračoval v štúdiu na Konzervatóriu v Bratislave (1977-1983). Po absolútoriu sa dostal na AMU v Prahe, a profesorom violončela sa mu stal Jozef Chuchro. Zúčastnil sa viacerých majstrovských kurzov, kde sa mohol stretnúť s významnými čelistami, ako Daniel Šafran, Erling Blondal Bengtsson, Michail Chomicer, či Angelica May.

Jeho sólová dráha sa začala v Cappelle Istropolitana - komorný orchester Bratislavy, a pokračovala v Portugalsku, kde bol v rokoch 1993-94 sólistom Orquestra do Norte, Fafe. V rokoch 1994-97 bol sólistom Orquestra Metropolitano de Lisboa. V tomto čase tu pôsobil aj ako violončelový pedagóg.

Z jeho úspechov na súťažiach musíme spomenúť rad prvých ocenení na celoslovenských súťažiach, a to trikrát 1. cena na Súťaži študentov slovenských konzervatórií (1979, 1980, 1982), dvakrát na Interpretačnej súťaži Slovenskej socialistickej republiky Banská Bystrica, bol semifinalistom na súťaži Pabla Casals v Budapešti (1985), je držiteľom titulu absolútny víťaz, zo súťaže Premio Valentino Bucchi (1990) v Ríme. V roku 1990 sa stal laureátom na Interpódium a držiteľom Ceny slovenskej hudobnej kritiky.

Z jeho skúseností v oblasti komornej hry uvediem členstvo v súbore Nové bratislavské trio (1980-1993), ktorého zloženie sa kolobehom času menilo, a roku 1993-1994 pôsobil v kvartete Orfeus. V súčasnosti pôsobí v Duete s akordeónistom Rajmundom Kákonim, s ktorým je pravidelným účastníkom

---

⁸ BURÁŠ Bartolomej: Súkromná emailová korešpondencia [23. 4. 2018]

medzinárodných festivalov. Spolu vystúpili v Londýne počas letných olympijských hier.

Jeho repertoár je značne široký a zahŕňa aj diela mnohých slovenských autorov a premiéry. Z premiér na Slovensku uvediem: Jozef Gahér Sonáta pre violončelo a klavír 2000, Juraj Beneš Musique pour Grock 2001, Tadeáš Salva 12 prelúdií pre violončelo 2002, V. Godár Divertimento in A, Marek Piaček Maeandri mundri 2003, Peter Machajdík Uspávanka 2004, Juraj Pospíšil Trio pre husle, violončelo a akordeón 2005, Víťazoslav Kubička Martin Luther 2006, Ilja Zeljenka Štefánka-Slovenské tango pre violončelo a akordeón, Ľudovít Rajter Musica alternativa 2007, Miloslav Linha V tieni pyramíd 2008, Juraj Hatrík Vízia 2010, Lucia Koňakovská Choral a Recitativ 2013, Norbert Bodnár Barcarolle a. i. Dve premiéry v zahraničí uviedol dielami Petra Zagara Duetto con codetta 2005, a premiéra oktetovej verzie skladby Cello Counterpoint od Steva Reicha.

Spolupracoval s nahrávacími a rádio-televíznymi štúdiami doma, i v zahraničí, napr. s ORF, WDR, CBC Toronto, Antena 2, Hevhetia, Naxos, Music Fund, Discant, Slovart Records a nahral množstvo CD pre spoločnosti Homer, OPUS, Numérica, Rádio Bratislava a Gallo.

S výhradne slovenským repertoárom, venovaným pre jeho zoskupenia, sú tituly CD Visions - pre violončelo a akordeón a album súboru Cellomania. Spolupracoval so svetovými interpretmi, ako napríklad Giovanni Sollima, Ken Hensley, Václav Hudeček, Sofia Gubajdulina, Arto Noras, ale aj s hudobníkmi iných žánrov, ako spevák John Anderson, s ktorým plánuje nahrávanie spoločného CD.

Jeho koncertná a pedagogická činnosť siaha do vzdialených miest ako Vietnam, Thajsko, Španielsko, Indonézia, Turecko, Francúzsko, Švédsko, Rusko, Rakúsko, Grécko, Omán koncertné turné v Iráne a na Madeire.

Bol hlavným dramaturgom Mozartovho festivalu v Istanbule a festivalu Al Ain v Spojených arabských emirátoch a venuje sa aj dirigentskej činnosti, študoval dirigovanie ako mimoriadny študent na viedenskej Universität für Musik u prof. Leopolda Hagera.

Od roku 2000 je zakladateľom a umeleckým riaditeľom Festivalu peknej hudby v Banskej Štiavnici a od roku 1988 pôsobí ako pedagóg na Vysokej škole muzických umení v Bratislave.^{9 10}

1. 2. 5 Michal Stáhel (13. 8. 1979 Bratislava)

Sa narodil do hudobnej rodiny a na violončelo začal hrať v 6 rokoch. V rokoch 1993-1999 absolvoval konzervatórium v Bratislave pod vedením K. Filipoviča. V štúdiu pokračoval na Royal College of Music v Londýne u profesora Stevena Doaneho. Potom rok študoval na Univerzite vo Viedni u V. Erbena, neskôr dva roky študoval v Mannheime u R. Koruppa a nasledujúci rok v Paríži na konzervatóriu Supérieur u M. Coppeyho.

Medzi jeho úspechy na súťažiach patria 1. cena na Beethovenovom Hradci (1995), roku 1997 obdržal 1. cenu na Súťaži slovenských konzervatórií, roku 1998 sa stal finalistom medzinárodnej súťaže Eurovision grand prix vo Viedni, roku 1999 získal 1. cenu Talent roku v Prahe, roku 2000 bol finalistom TIJI Unesco v Lisabone, a na Stredoeurópskom festivale koncertného umenia v Žiline získal Cenu hudobnej kritiky. Bol ocenený Soltiho nadáciou, štipendiom francúzskej vlády a Academie Montis Regalis.

Zúčastnil sa viacerých majstrovských kurzov, napríklad v Piešťanoch s čelistkou Angelicou May, ďalej s Rafaelom Wallfischom a v roku 1999 sa zúčastnil Medzinárodného hudbného semináru Cornwall (Veľká Británia) u čelistu S. Isserlisa. Absolvoval majstrovské kurzy u huslistu Reinharda Goebela (ansámbel Musica Antiqua), gambistu Lorenza Duftschmidta, hráča na klasicistický klarinet Lorenza Coppolu a členovia ansámbľu Freiburger Barockorchester, ktorí štýlovo nasmerovali jeho interpretáciu na starú hudbu.

Interpretuje hudbu 17. a 18. storočia v súboroch starej hudby Freiburger Barockorchester, Wiener Akademie, Das Neue Orchester, Capriccio Stravagante, Haydn Sinfonietta Wien, Academia Montis Regalis, Collegium Marianum,

---

9 Profil osobnosti. *Hudobné centrum* [online]. Bratislava [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: <http://www.hc.sk/en/hudba/osobnost-detail/230-eugen-prochac>

10 Eugen Prochác: Najvýznamnejšie osobnosti Slovenska. *Osobnosti* [online]. [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: <http://www.osobnosti.sk/osobnost/eugen-prochac-1282>

Solamente naturali a Musica Aeterna. Taktiež spolupracuje s hudobníkmi ako Steven Stubbs, Amandine Bayer, Ricardo Minasi, Enrico Onofri, Miloš Valent a Peter Zajíček. Esterházy-Stiftung Eisenstadt mu zapožičalo vzácny barokový nástroj.

Ako sólista spolupracoval s domácimi ale aj zahraničnými orchestrami a osobnosťami, a vystupoval na rôznych medzinárodných festivaloch. Spolupracoval napríklad s orchestrami: Radio-Symphonieorchester Wien, Portugalský symfonický orchester, Pražská komorní filharmonie, Slovenská filharmónia, Štátna filharmónia Košice, Komorný orchester B. Warchala, Radio Symphonieorchester Wien, Beethoven Ensemble Wien, s dirigentami Jiřím Bělohlávkom, Dennis R. Daviesom, Máriom Košíkom, Ronaldom Zollmanom a. i.

V zahraničí v premiére uviedol diela týchto slovenských autorov: 1998 Ilja Zeljenka Aztécke piesne II, 2006 Pavol Malovec Arcus, 2006 Vladimír Godár Maykomashmalon. Na Slovensku uviedol v premiére diela: 1998 Pavol Malovec Agnus Dei, Lucia Koňakovská Solo Cello 2005, Lucia Koňakovská Little Concerto, 2006 Pavol Malovec Cantus per Elisabeth. ^{11 12}

1. 2. 6 Ján Slávik (11 . 3. 1958 Bratislava)

Violončelu sa začal venovať na základnej umeleckej škole, a v rokoch 1973-1979 na bratislavskom konzervatóriu u G. Večerného a K. Filipoviča. Pokračoval na VŠMU v Bratislave v triede J. Podhoranského, kde v roku 1992 ukončil doktorantské štúdium. Roku 1991-92 sa stal vo Viedni mimoriadnym študentom komornej hry.

Zúčastnil sa viacerých interpretačných kurzov, a to v Bayreuth, Weimare, Piešťanoch, Kerkrade a Dolnej Krupej. Medzi jeho ocenenia patria: Cena za najlepšiu interpretáciu súčasnej hudby (Pražská jar 1983), Cena hudobnej kritiky (Mladé pódium Karlove Vary 1991), Cena kritiky Slovenskej muzikologickej asociácie 2001.

Ján je zakladajúcim členom Moyzesovho kvarteta, ktoré bolo v rokoch 1986-2005

---

11 Profil osobnosti. *Hudobné centrum* [online]. Bratislava, 2016 [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: <http://www.hc.sk/en/hudba/osobnost-detail/914-michal-stahel>

12 Michal Stahel. *Biography* [online]. 2014 [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: <http://www.michalstahel.com/>

komorným súborom Slovenskej filharmónie a koncertovalo po štátoch Európy, ale aj Ameriky, Kanady, či Japonska. V rokoch 1997-2004 bol členom sláčikového tria Amadé.

Ako sólový hráč spolupracoval s poprednými slovenskými orchestrami, ale taktiež so Salzburgským komorným orchestrom, či Simfonieta-de Barcelona a dirigentskými osobnosťami ako Adolf Vykydal, Bystrík Režucha, Róbert Stankovský, Karol Kevický, Ondrej Lenárd, Leoš Svárovský, Bohdan Warchal, Jack van Steen, Hideaki Umeda, Harald Nerat, Joan Luis Moraleda, Stephen Somary a Harvey Bordowitz.

V zahraničí vystúpil na festivaloch Wurzer Sommerkonzerte (DE), Mladé pódium Karlove Vary (CZ), Festival Haute - Savoie (FR), Vendrell - Festival international de Musica Pau Casals (ES), Medzinárodný hudobný festival Ljubljana (SI), Sommerkonzerte Langenargen (DE), Festival Est - Ouest Die (FR), Neue Musik Hannover (DE).¹³

Nahrál vyše 20 CD s obsahom sólovej hudby a 30 spolu so sláčikovým kvartetom. Taktiež nahrával nespočetný rad skladieb pre Slovenský rozhlas. Môže sa pýšiť slovenským prvenstvom v spolupráci s Danielou Varínskou, v uvedení kompletného diela Ludwiga van Beethovena pre klavír a violončelo vo vydavateľstve Diskant.

Venuje sa aj interpretácii súčasnej hudby, a tak mu svoje kompozície venujú skladatelia, ako napríklad Iršai, Kupkovič, či Zeljenka.

Od roku 1993 pedagogicky pôsobí na VŠMU v Bratislave a vedie niekoľko medzinárodných interpretačných kurzov na Slovensku. Je zakladateľom Medzinárodného festivalu umenia Hudba Modre a Slovenského festivalu umenia Hudba Trnave.¹⁴

---

13 Doc. Ján Slávik ArtD. *Osobnosti* [online]. [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: <http://www.osobnosti.sk/osobnost/jan-slavik-1649>

14 Doc. Ján Slávik ArtD. *Osobnosti* [online]. [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: <http://www.osobnosti.sk/osobnost/jan-slavik-1649>

1. 2. 7 Jozef Lupták (30. 12. 1969 Bratislava)

Študoval hru na violončele na konzervatóriu v Bratislave u prof. K. Filipoviča a pokračoval na VŠMU u J. Podhoranského. Roku 1993 študoval na Nottingham Trent University (Veľká Británia), s kadiaľ o rok odišiel do Kanady na The Banff Centre for the Arts a znova o rok na Royal Academy of Music do triedy Roberta Cohena. Zúčastnil sa majstrovských kurzov (Angelica May, Ivan Monighetti, Daniel Šafran, Tsuyoshi Tsutsumi).

Ako sólista sa zúčastnil viacerých domácich, ale aj zahraničných festivalov, napríklad Marathon de Musica Camera, Madrid; Festival of New Music, Bukurešť; Mladé pódium, Karlovy Vary; Talnetinum, Zlín.

Spolupracoval s poprednými slovenskými orchestrami, ale aj so Štátnou filharmóniou Brno, Colorado String Quartet a Stradivari Sextett Haisbreutinger. Je držiteľom viacerých ocenení: Cena Ministra kultúry 2010 za jeho umelecké úspechy a založenie festivalu Konvergencie (1. ročník sa uskutočnil roku 2009), bol nominovaný na cenu Cristal Wing Award, ďalej Cena poroty na Medzinárodnej súťaži mladých violončelistov, Murcia (ES) 1988, Cena May Mukle za najlepšiu interpretáciu Francoueurovej sonáty na Royal Academy of Music, v roku 2009 obdržal cenu Frica Kafendu, a v roku 2014 sa stal laureátom Ceny Sebastian.

Môže sa pýšiť svetovými premiérami violončelových koncertov Petra Machajdika (na festivale BHS), Jevgeni Irshaia (Festival Konvergencie) a Daniela Mateja (so Slovenským komorným orchestrom). Celkovo premiéroval na Slovensku vyše 40 skladieb, napríklad diela Petra Zagara, Vladimíra Godára, Ľudovíta Rajtera, Martina Burlasa, Ľubice Čekovskej a. i.

Roku 2014 absolvoval turné po Novom Zélande kde okrem recitálov a workshopov predstavoval aj diela slovenských skladateľov.

Ako umelecký riaditeľ festivalu Konvergencie predstavil Slovensku kvalitné zahraničné zoskupenia, ako napríklad The Hilliard Ensemble, Jan Garbarek, Doric String Quartett, Fine Arts Quartett.

Ako prvý Slováč nahral kompletne Bachove suity a je autorom projektu s názvom

CELLO kde nahral 5 nových skladieb inšpirovaných Bachom 1. Suity a improvizuje s využitím svojho hlasu a beatboxu. ¹⁵

1. 2. 8 Ľudovít Kanta (9. 7. 1957 Bratislava)

Študoval hru na violončelo na konzervatóriu v Bratislave (1972-1978) u G. Večerného a pokračoval v štúdiu na AMU v Prahe, v triede S. Večtomova. V roku 1982 sa stal koncertným majstrom Slovenskej filharmónie, kde pôsobil osem rokov a súčasne bol členom Slovenského klavírneho tria. Potom odišiel do Japonska a stal sa koncertným majstrom Orchestra Ensemble Kanazawa, kde pôsobí dodnes. Z tohto dôvodu sa jeho vystúpenia doma konajú zriedkavo.

V premiére uviedol niekoľko diel z tvorby slovenských skladateľov. V roku 1983 v Bratislave premiéroval skladbu M. Burlasa Opúšťanie hudby, roku 1985 Hymnu pre zabudnutých, roku 1988 Suita pre cello solo od Ľ. Rajtera, roku 1988 dielo od Ivana Paríka Quadrophony pre 4 violončelá, ale aj diela V. Godára a Jána Skácela.

Roku 1977 vyhral prvú cenu na Beethovenovom Hradci a roku 1980 bol ocenený druhým miestom. Obdržal Cenu Ministra kultúry v ČR a v roku 2010 obdržal Iwaki Award.

Ako sólista koncertoval po Európe, USA, Ázii, a svoje recitály prednášal v mestách ako Tokyo, Chicago, a Washington. Spolupracoval s dirigentami ako V. Gergiev, Maestro Hiroyuki Iwaki, či Zdenek Kosler.

Bol pozvaný zúčastniť sa aj medzinárodných hudobných festivalov, súťaží a seminárov, z ktorých spomeniem Japan Music Competition, Affinistský Medzinárodný hudobný festival, Ishikawa Music Academy, Pražská hudobná jar, BHS a Dni laureátov Katja Popovas v Plevene.

Nahrával pre firmu Naxos, napríklad koncerty Haydna a Boccheriniho, kompletne Bachove suity, či 5 Beethovenových sonát. Jeho posledná nahrávka Kodályho sonáty pre violončelo zožala veľký úspech v kritike Japonského

---

¹⁵ Profil osobnosti. *Hudobné centrum: Jozef Lupták* [online]. Bratislava [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: <http://hc.sk/hudba/osobnost-detail/23-jozef-luptak>

uznávaného hudobného magazínu Record Geijutsu.

Od roku 1995 pedagogicky pôsobí na Aichi Prefectural University of Fine Arts Nagoya.^{16 17}

1. 2. 9 Ján Bogdan (12. 7. 1994 Košice)

Ján začal hrať na violončelo vo veku 5 rokov a krátko na to začal navštevovať prípravné kurzy na Konzervatóriu v Košiciach u prof. Milana Červenáka. Okrem toho mal možnosť zúčastniť sa majstrovských kurzov u špičkových violončelistov ako napríklad Daniel Veis, Csaba Onczay a Robert Nagy.

Prvýkrát vystúpil ako sólista so Štátnou Filharmóniou Košice keď mal 12 rokov, od vtedy ešte niekoľko krát. Tak isto vystúpil s orchestrami ako Slovenský komorný orchester Bohdana Warchala, Franz Schimdt Kammerorchester, Štátny komorný orchester Žilina, s orchestrom Musica Iuvenalis a spolupracuje s orchestrom Wiener Philharmoniker. Ján vystúpil aj na festivale Košická hudobná jar.

Od svojich siedmich rokov získal Ján mnoho ocenení na národných a medzinárodných súťažiach. Zo všetkých môžeme spomenúť: 1. miesto na medzinárodnej súťaži Wettbewerb für Violoncello v Rakúsku, 1. miesto a laureát súťaže Mladý violončelista Slovenska, laureát medzinárodnej súťaže Talents for Europe, laureát súťaže Eugena Suchoňa, laureát súťaže študentov slovenských konzervatórií. V rokoch 2008, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014 získal Ocenenie Talent novej Európy a udelenie grantu od CEF a spoločnosti Slovnaft a. s. V roku 2015 bol členom poroty medzinárodnej súťaže Talents for Europe.

Počas svojej kariéry mal Ján možnosť hrať v známych koncertných sieňach ako napríklad Musikverein vo Viedni, Teatro alla Scala v Miláne, Wiener Staatsoper a pre významné osobnosti ako holandská kráľovná Beatrix. Ako člen orchestra

---

¹⁶ Ľudovít Kanta. *NAXOS* [online]. Naxos Digital Services [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: http://www.naxos.com/person/Ludovit_Kanta/360.htm

¹⁷ 17 Profil osobnosti. *Hudobné centrum: Ľudovít Kanta* [online]. Bratislava [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: <http://www.hc.sk/en/hudba/osobnost-detail/1387-ludovit-kanta>

Wiener Philharmoniker vystupoval v Teatro alla Scala v Miláne a KKL Luzern.

V oblasti komornej hudby vyhral súťaž študentov slovenských konzervatórií a zúčastnil sa programu Hotchkiss Chamber Music Program v USA. Viackrát sa zúčastnil na letnej akadémií Angelika Prokopp Sommerakademie der Wiener Philharmoniker v Salzburgu. Od roku 2015 je členom Quasars Ensemble.

V súčasnosti je aj študentom na Universität für Musik und darstellende Kunst vo Viedni.¹⁸

---

18 BOGDAN Ján: Súkromná emailová korešpondencia [1. 4. 2018]

2 INTERPRETI SÓLOVÉHO VIOLONČELA V KOMORNOM ZOSKUPENÍ

2.1 Prehľad violončelových osobností a interpretovaných koncertov v komornom zoskupení so Štátnou filharmóniou Košice

Bárta Jiří

18. 5. 2000 L. V. Beethoven Trojkonzert pre klavír, husle, violončelo a orchester C dur

Dóra Kokás

5. 5. 2011 J. Brahms Koncert pre husle, violončelo a orchester a mol

Ericson Mikael

24. 11. 1988 A. Schnittke Concerto grosso pre husle, violončelo a orchester

Florian Simma

11. 10. 2010 V. Godár Dariačangin sad - mýtus podľa Othara Čiladreho pre violu, violončelo a orchester

Foucher A.

5. 2. 2004 L. V. Beethoven Trojkonzert pre klavír, husle, violončelo a orchester C dur

Fukačová Michaela

18. 5. 1989 J. Brahms Koncert pre husle, violončelo a orchester a mol

Gavryš Igor

13. 10. 1983 Koncert pre husle, violončelo a orchester a mol

Hanousek Jiří, Glacová Pavlína

4. 4. 2012 A. Vivaldi Koncert pre dve violončelá a orchester g mol

Kapralove kvarteto

20. 5. 2004 Zdeněk Lukáš Symfonický koncert pre sláčikové kvarteto a orchester

Kočí Vladan

5. 3. 1998 Bohuslav Martinů Sinfonia koncertante pre husle, violončelo, hoboje, fagot a orchester

30. 30. 2000 G. F. Händel Koncert pre dve violončelá a orchester

Košické kvarteto

4. 3. 1982 Jiří Matys Hudba pre sláčikové kvarteto a orchester

10. 3. 1983 Bohuslav Martinů Koncert pre sláčikové kvarteto a orchester

Lupták Jozef

10. 11. 2011 J. Iršai Vanganzini Dvojkoncert pre husle, violončelo a orchester

Moskovské trio

29. 11. 1979 L. V. Beethoven Trojkoncert pre klavír, husle, violončelo a orchester C dur

28. 5. 1981 Bohuslav Martinů Concertino pre klavírne trio a sláčikový orchester

Persichilli Angelo

22. 4. 2004 Koncert pre sláčikové kvarteto a orchester podľa concerta grossa G. F. Händla

Podhoranský Jozef

2. 10. 1997 J. Brahms Koncert pre husle, violončelo a orchester a mol

Slovenské kvarteto

26. 1. 1972 Bohuslav Martinů Koncert pre sláčikové kvarteto a orchester

Smetanovo trio

17. 5. 2007 L. V. Beethoven Trojkonzert pre klavír, husle, violončelo a orchester
C dur ¹⁹

---

¹⁹ Štátna filharmónia Košice – Archív [15. 10. 2017]

3 PREMIEROVANÉ DIELA PRE VIOLONČELO A ORCHESTER V ŠTÁTNEJ FILHARMÓNII KOŠICE

Štátna filharmónia Košice mala niekoľkokrát možnosť k prvému uvedeniu diel na Slovensku. Vznik a interpretovanie súčasnej hudby sa stalo neoddeliteľnou súčasťou koncertných pódíí a festivalov. Je dôležité, aby súčasní slovenskí skladatelia dostali šancu na spätnú väzbu, ktorú im vie ponúknuť živé publikum. Preto som do svojej práce zahrнула aj tento pohľad, v ktorom je violončelista sólovým hráčom, ale aj členom komorného zoskupenia. Bližšie predstavujem skladateľov premiérovanych kompozícií.

Peter Breiner – There must be something – Koncert pre klavírne trio a orchester

Premiéra sa uskutočnila 21. 2. 2002 v Štátnej filharmónii Košice. Uskutočnila sa pod vedením samotného Petra v spolupráci s klavírnym triom Animae. Členovia tria sú Tomas Dratva (klavír), Jean-Christophe Gawrysiak (husle) a čelista Dieter Hilpert.

Peter Breiner je slovenský dirigent, skladateľ, aranžér a publicista. Slovensko reprezentuje po krajinách v celom svete a jeho nahrávka Granados bola ocenená americkým štúdiom za najlepšiu skladbu roku 1995. Jeho CD s názvom Beatles go baroque sa stalo medzinárodným bestsellerom. Natočil okolo 90 kompaktných diskov. Na koncertoch súčasne rád diriguje a hrá, či už klasický klavírny repertoár, ale aj úpravy evergreenov, populárnych hitov, či skladby s nádychom ázijského folklóru.²⁰

Gregor Regeš – Tri melancholické piesne pre flautu, violončelo a orchester

---

²⁰ BIO. *Peter Breiner* [online]. Gulnara Studio [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: <http://www.peterbreiner.com/web/bio.aspx%5C>

Premiéra sa konala 12. 11. 2009 v Štátnej filharmónii Košice, na Koncerte študentov konzervatória. Dirigentom bol Gregor Regeš, ktorý svoje dielo predviedol v spolupráci s Dominikou Križalkovičovou (flauta) a Janou Ivaneckou (violončelo).

Gregor je skladateľ a čelista. Je členom Symfonického orchestra Slovenského rozhlasu, aj Orchestra opery a baletu SND. Je autorom zbierky s názvom Violončelový modráčik, ktorá je povinným repertoárom súťaže Violončelová jeseň v Modre.²¹

Peter Zagar – Rondo a Allegro pre violončelo a orchester

Toto dielo bolo uvedené v premiére 25. 11. 2004 v Štátnej filharmónii Košice, v rámci Festivalu súčasného umenia. Dirigentskej práce sa zhostil Jerzy Swoboda a violončelo rozozvučil Jozef Lupták.

Peter Zagar je skladateľ, redaktor a publicista. Študoval kompozíciu na Vysokej škole muzických umení u I. Hrušovského. Absolvoval stáž v štúdiách Grame v Lyone a dostal štipendium na Artslink vo Philadelphii. Za svoju tvorbu obdržal Ocenenie Jána Levoslava Bellu. Pôsobil ako hudobný režisér v Slovenskom rozhlase, redaktor Slovenskej filharmónie a od roku 2000 je vedúcim Oddelenia edičnej činnosti Hudobného centra v Bratislave.^{22 23}

---

²¹ REGEŠ Gregor: Súkromná emailová korešpondencia [5. 4. 2018]

²² Osobnosti, profily: Peter Zagar. *Skladateľ Zagar Peter* [online]. [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: <http://old.hc.sk/src/osobnost.php?lg=sk&oid=26&show=ceny>

²³ Štátna filharmónia Košice – Archív [2. 2. 2018]

4 VPLYV VIOLONČELOVÝCH OSOBNOSTÍ NA MLADÝCH UMELCOV

Cieľ výskumu

Hlavným cieľom môjho výskumu bolo zistiť vplyv Štátnej filharmónie Košice na mladých študentov košických konzervatórií prostredníctvom violončelových osobností. Pokúsila som sa poukázať na dôležitosť úzkeho vzťahu medzi začínajúcimi umelcami a svetovými hviezdami. Cieľom bolo dokázať mieru motivácie a interpretačného progresu u mladých umelcov, ktorí aktívne vnímajú violončelové osobnosti, inšpirujú sa a obdivujú ich pri svojom tvorčom procese. Taktiež som sa pokúsila zistiť, či Štátna filharmónia Košice svojimi koncertami prispieva v dostatočnej miere k potrebnej motivácii študentov. U respondentov som zistila ich vedomosti o slovenských a českých violončelových osobnostiach.

Použitá metóda výskumu

K výskumu bola použitá dotazníková metóda. Respondenti odpovedali celkom na 10 otázok. Z toho 7 otázok bolo otvorených a 3 otázky s jednou možnou odpoveďou. Plné znenie dotazníka je možné vidieť v prílohe. Oslovení sú súčasnými študentami dvoch konzervatórií v Košiciach, v obore violončelo. Počet respondentov vo výskume bol 16. Avšak počet respondentov by bol z hľadiska otázok, ktoré boli zamerané na určitú špecifickú skupinu nevyhovujúci. Preto som medzi respondentov zaradila aj mladých bývalých študentov košických konzervatórií do veku do 30 rokov. Celkový vekový priemer respondentov je 21 rokov.

Dotazníková metóda bola realizovaná v apríli tohto roku.

Výsledky výskumu

Otázka č. 1: Aký je tvoj obľúbený čelista? Prečo ho obdivuješ?

Odpovede:

Jacqueline du Pré 6x

Silná, sugestívna, originálna, a pri tom úplne prirodzená interpretácia, nádherný

zvuk, cítenie hudby, tvorenie zvuku, celková interpretácia skladby, vášnivá hra plná emócií, ženskosť a dravosť v hre, osobnosť, charizma, skvelé využívanie rôznych smykov, jedna z mála obdivovaných žien vo svete violončela

André Navarra 2x

Lebo pekne hral, kvôli svojmu umeleckému vkladu a dobrému chápaniu diela ako celku

Mischa Maisky 1x

Pre jeho citlivosť pri interpretácii, uvoľnenosť pri hraní

Gregor Piatigorsky 1x

Pre jeho zaujímavé skúsenosti v hraní a jeho túžbu hrať za každých okolností

Daniil Shafran , Emanuel Feuermann

Interpretačný vkus a virtuoziता, s ľahkosťou a nadhľadom prekonávali aj najťažšie technické prekážky

Daniil Shafran

Idol, poznám jeho spôsob hrania, bol huslistom a preniesol husľovú techniku na violončelo, preto je mojím vzorom

Gautier Capuçon 3x

Páči sa mi jeho tón, ľahkosť pri hre, poňatie skladieb, je dobrý čelista, je koncentrovaný a hrá 100 percentne, technická virtuoziता, výnimočnosť autenticity jeho interpretácie a emočného bohatstva jeho hry

Z otázky č. 1 som zistila, že študenti majú konkrétne hráčske vzory európskeho pôvodu, rôznych národností. Medzi uvedenými môžeme vidieť súčasne žijúcich hráčov, ale aj hráčov v hudobnom nebi. Respondenti vyzdvihli niekoľko vlastností a dôvodov, prečo inklinujú k danému čelistovi. To znamená, že vedia jasne pomenovať obdivované schopnosti, ktoré ich inšpirujú a tak ich môžu realizovať a zlepšovať vo vlastnom prevedení. Všímajú si detailne technickú vybavenosť sólisty, ale aj jeho citový vklad a komunikáciu s orchestrom a dirigentom. Najoblúbenejšou čelistkou sa stala Jacqueline du Pré, za ňou traja respondenti

označili G. Capucona, ďalej A. Navarru - 2 respondenti, v remíze s D. Shafranom. Po jednom respondentovi to vyšlo na M. Maiskeho, G. Piatigorskeho a E. Feuermanna.

Otázka č. 2: Keď cvičím novú skladbu, počúvam ju na internetovom zdroji

- Niekoľkokrát 11 odpovedí 73,3%
- Neustále 1 odpoveď 6,7%
- Vôbec 3 odpovede 20%

Otázka č. 2 poukazuje, že väčšina respondentov pri procese tvorenia, chápania a cvičenia novej skladby využíva internetový zdroj, ako predmet inšpiračného zážitku. Tu je možné vypočúť si tisíce nahrávok, kde každá môže byť trochu iná. Vybráním preferovaného prevedenia sa tak mladým študentom otvárajú nové cesty v interpretácii, ktoré môžu preniesť do vlastného hracieho procesu.

Otázka č. 3: Chcel by som byť inšpiráciou pre druhých čelistov?

- Áno 11 odpovedí 73,3%
- Nie 4 odpovede 26,7%

Z otázky č. 3 vyplýva, že 73,3 % respondentov by chcelo byť inšpirujúcim pondetom pre druhých. To je cieľ a umenie, keď sa hudba stane prostredníctvom človeka duchovným zážitkom a podnecuje k aktívnemu prežívaniu všetkých okolo. Dôležitá je snaha mladých o vytváranie nezabudnuteľného a originálneho umeleckého zážitku. Táto snaha závisí aj od dosiahnutej miery motivácie.

Otázka č. 4: Najviac ma oslovil koncert Štátnej filharmónie Košice, keď sólistom bol...a hral skladbu..

Odpovede:

Gautier Capucon 6x C. Saint-Saëns Violončelový koncert č. 1 a mol

Ján Bogdan 2x A. Dvořák violončelový koncert h mol

Michaela Fukačová E. Elgar Violončelový koncert e mol

Jiří Hanousek B. Martinů violončelový koncert č. 1

Ivan Ženatý M. Bruch Škótska fantázia pre husle a orchester Es dur

Jiří Bárta A. Dvořák violončelový koncert h mol

Alžbeta Vlčková O. Respighi Adagio s variáciami pre violončelo a orchester

Barnabas Kelemen, Katalin Kokas a Dora Kokas Brahms Koncert pre husle, violončelo a orchester a mol

Zatiaľ som nepočula žiadneho sólistu

Najčastejšou odpoveďou na otázku č. 4 je G. Capucon s violončelovým koncertom Saint-Saënsa. Sama som mala možnosť zúčastniť sa tohoto koncertu a musím potvrdiť, že atmosféra bola nezabudnuteľná. Ďalšími vymenovanými sólistami sú zväčša české osobnosti, s ktorými Štátna filharmónia Košice funguje v úzkej spolupráci, a to sú M. Fukačová, J. Bárta, J. Hanousek a husľový virtuóz I. Ženatý. Slovenské zastúpenie podporili študenti J. Bogdan a A. Vlčková. Z komorných zoskupení sa objavili Barnabas Kelemen, Katalin Kokas a Dora Kokas.

Otázka č. 5: Napíš meno čelistu, ktorého by si chcel zažiť na koncerte v Štátnej filharmónii Košice

Odpovede:

Alicia Weilerstein, 3x Mischa Maisky, Kian Soltani, Edgar Moreau, Pablo Fernandez, Gautier Capucon, Sol Gabetta, Perttu Kivilaakso, Jérôme Pernoo, Milan Červenák 2x, Santiago Canon Valencia, Daniil Shafran keby žil, neviem 1x
V otázke č. 5 získal najviac respondentov Mischa Maisky, ktorý síce v Štátnej filharmónii Košice zatiaľ nekonzertoval, ale v Košiciach ho publikum po prvýkrát mohlo vidieť 10. 7. 2016, na jeho recitáli v Kunsthalle. Hneď za Mischom nasleduje s dvoma hlasmi prof. Milan Červenák, ktorý určite patrí v Košiciach medzi obľúbené pedagogické osobnosti. Ďalej by mladí umelci radi zažili v

košickej filharmónii sólistov ako A. Weilerstein, K. Soltani, E. Moreau, P. Fernandez, G. Capucon, S. Gabetta, P. Kivilaakso, J. Pernoo, či Santiago C. Valencia.

Otázka č. 6: Na koncerte si všímam na sólistovi...

Odpovede:

Tón, výraz, sympatiskosť, ruky - pravú sláčikovú techniku a ľavú prstoklady, tvorenie zvuku, kvalita a farebnosť zvuku, intonáciu, vibráto, frázovanie, emocionalitu, pohyby a oblečenie, agogiku, vkladanie citov do hry, osobnosť, muzikalitu, prežívanie skladby, vystupovanie - celkový dojem, spôsob hry, cítenie hudby, či hrá skladbu od srdca, dynamika, komunikácia s orchestrom, nadhľad nad dielom, istota, spolupráca s dirigentom, schopnosť zaujať publikum od prvého tónu a nepustiť.

Odpoveďami na otázku č. 6 respondenti poukázali na svoju profesionalitu v obore. Vypísané postrehy, ktoré sa opakovali u väčšiny respondentov, dokazujú detailnosť a celistvosť ich vnímania. Takto vnímaví umelci dokážu v profesionálnom živote rýchlo analyzovať problém a hľadať adekvátne riešenie. Taktiež je potrebné uvedomiť si, že pozitívne schopnosti, ktoré si všímajú a oceňujú u druhých, môžu previesť k motivovanosti voči sebe samému.

Otázka č. 7: Po umeleckom zážitku z koncertu, kde ma oslovil interpret cítim...

Odpovede:

Lásku k hudbe a chuť do života, chuť hrať a hrať a zároveň už nikdy nehrať, chuť do cvičenia, cítim sa povzbudene, šťastne, a veľmi inšpirovane, radosť, motiváciu, sklamanie zo seba, obdiv, radosť ale smútok z nedostatku vlastnej vôle, nedokážem to opísať, ale určite je to vždy motivujúce, odhodlanie cvičiť viac a pravidelnejšie, pocit radosti, že hudba má zmysel, novú chuť cvičiť, aby som aj ja mohla tak krásne hrať, odhodlanie odstrániť vlastné nedostatky, chuť ihneď si

niečo zahrať pre vlastné potešenie, nadšenie, cítim radosť, obdiv, fascináciu, niekedy možno trochu rozčarovanie z pocitu nemožnosti dosiahnuť tak vysoko, no zároveň motiváciu pracovať na sebe a posúvať vlastnú hranicu stále ďalej...

Respondenti v otázke č. 7 najviac použili slovo motivácia a chuť cvičiť. Radosť a odhodlanie, obdiv a povzbudenie. To všetko sú pocity mladých umelcov, na ktorých má týmto evidentne pozitívny a originálny vplyv prežitie atmosféry, ktorú navodí sólista.

Otázka č. 8: Rád by som si zahral so Štátnou filharmóniou Košice...

Odpovede:

Saint-Saëns violončelový koncert 2x, R. Schumann violončelový koncert 2x, A. Dvořák violončelový koncert h mol 2x, Elgar violončelový koncert 2x, M. Bruch Kol Nidrei, G. Fauré Elegia P. Cassals Songs of the birds, G. Sollima - Violoncelles Vibrez, N. Myaskovsky violončelový koncert, D. Šostakovič violončelový koncert č. 1, E. Lalo violončelový koncert d mol, nič 2x

Z otázky č. 8 vyplýva obľúbenosť respondentov voči klasickému violončelovému repertoáru. Medzi diela, ktorými prejde takmer každý čelista počas svojho štúdia patria nepochybne koncerty S. Saënsa, R. Schumanna, A. Dvořáka, E. Elgara, E. Lala, či D. Šostakoviča. N. Myaskovskeho uviedol 1 respondent a medzi takzvané prídavkové skladby zaraďujem G. Fauré s Elégiou, P. Cassalsa Song of the birds a Bruchov Kol Nidrei. S výnimkou dvoch respondentov majú mladí umelci predstavu o diele, ktoré by radi hrali so Štátnou filharmóniou Košice. To je dôkazom, že sú dostatočne motivovaný k tvoreniu živej hudby na pódiu v role sólisty.

Otázka č. 9: Najviac obdivujem slovenského/českého čelistu, ktorý sa volá

Odpovede:

Michaela Fukačová 3x

Milan Červenák 3x

Jiří Bárta 2x
Ľudovít Kanta
Ján Bogdan
Michal Kaňka
Mikael Ericsson
Pavol Mucha
František Host
Ani ani/nepoznám 2x

Do otázky č. 9 som zahrnula aj českých čelistov. Dôvodom nieje len ten, že vznik filharmónie v Košiciach spadá do obdobia Československa, ale aj pravidelná spolupráca filharmónie s českými osobnosťami. M. Fukačovú spolu s M. Červenákom označili 3 respondenti. To je pekná česko-slovenská remíza. Ďalej spomenuli 2 respondenti J. Bártu a po jednom hlase obdržali J. Bogdan, Ľ. Kanta, M. Kaňka, M. Ericsson, P. Mucha a F. Host.

Otázka č. 10: Myslím si, že Štátna filharmónia Košice mi ponúka koncerty so svetovo uznávanými čelistami v dostačujúcej miere

- Áno, súhlasím 3 odpovede - 20%
- Nie, nesúhlasím 12 odpovedí – 80%

Na tejto otázke sa väčšina respondentov (12) zhodla, že kultúrne dianie v Štátnej filharmónii Košice neponúka mladým dostatočne bohaté zážitky z violončelových osobností. Návrh na riešenie tohto problému nieje však cieľom môjho prieskumu.

Záver

Prieskum ukázal, že väčšina mladých čelistov, ktorí súčasne študujú, alebo sú bývalými absolventami konzervatórií v Košiciach, by vo filharmónii privítala bohatejší výber sólových osobností violončela. Potvrdil sa úzky vzťah medzi mladými začínajúcimi čelistami a violončelovými osobnosťami. Študenti si na sólistovi všímajú detailne jeho hrací aparát, technickú vybavenosť, ale aj schopnosť ohromiť publikum, citový vklad a komunikáciu s dirigentom a

orchestrom.

Individuálne a jedinečné dojmy nadobudnuté na koncerte majú u nich dlhodobé trvanie. Dokonca ich motivujú k ďalšiemu progresu na sebe samých, dodávajú im nový impulz, chuť do života a cvičenia, radosť, fascináciu, silu posúvať svoje hranice. Obdivované schopnosti na sólistovi si tak môžu uvedomiť a snažiť sa aplikovať na seba.

Zistila som, že respondenti majú konkrétne umelecké vzory, na ktorých obdivujú ich originálne schopnosti a hráčske vlastnosti. Patria medzi nich aj slovenské a české osobnosti. Majú záujem hrať sólovo, a chcú byť inšpiračným zdrojom pre ostatných.

Niektoré odpovede boli prekvapujúce, čo mohlo byť spôsobené mladším vekom niektorých respondentov. Napriek tomu sa moja hypotéza o pozitívnom vplyve violončelových osobností na mladých umelcov určite potvrdila.

„Profesionálne teleso akým je Štátna filharmónia Košice má veľký vplyv na rast a smerovanie mladého hudobníka, teda aj čelistu. V priebehu koncertnej sezóny ako sólisti prichádzajú významní umelci. Sú medzi nimi aj čelisti. Každá takáto príležitosť je šancou na obohatenie sa po všetkých stránkach interpretácie. Štýlovosť, práca rúk, spôsob tvorby tónu, dynamické schopnosti, otázka tempa, spolupráce s orchestrom a dirigentom pri príprave to sú iba niektoré momenty, ktoré by mali mať vplyv na začínajúcich študujúcich adeptov umenia.“²⁴ Vyjadril sa riaditeľ Konzervatória v Košiciach na Timonovej ulici číslo 2.

---

24 BURÁŠ Bartolomej: Súkromná emailová korešpondencia [23. 4. 2018]

ZÁVER

Touto diplomovou prácou som chcela podchytiť dôležitosť Štátnej filharmónie Košice v oblasti kultúrneho prínosu umeleckých violončelových osobností svetového formátu voči mladým umelcom. Snažila som sa poukázať na slovenských interpretov, ktorý sólovo vystúpili vo filharmónii, a ktorých úspechy boli ocenené aj za hranicami Slovenska.

Vypracovala som prehľady violončelových interpretov, ktorí vystúpili v Štátnej filharmónii Košice sólovo, alebo ako členovia komorných zoskupení. Prehľady obsahujú tieto informácie: meno čelistu, dátum koncertu a názov odohraného diela. Informácie som čerpala najmä z dokumentov a programov v archíve filharmónie v Košiciach, a následne som ich porovnávala s publikáciou I. Zelka. Bohužiaľ niekoľkokrát sa mi potvrdila nejasnosť a neorganizovanosť dostupnosti informácií ako v archíve, tak na internetových zdrojoch.

Ostatné informácie som čerpala z dostupnej literatúry ohľadom tejto tematiky. Informácie týkajúce sa životopisu osobností som okrem internetového zdroja získala priamou komunikáciou zo sólistami.

Do svojej práce som nezahrnula ostatné koncerty, ktoré sa konali mimo budovu košickej filharmónie. Zájazdy a účasť na festivaloch, či iných podujatiach, konajúcich sa v iných mestách alebo štátoch niesú zahrnuté v mojích prehľadoch. Dôvodom je, že cieľom prieskumu bolo dokázať pozitívny vplyv na košických mladých umelcov.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY A PRAMENE

Archív Štátnej filharmónie Košice - programy a dokumenty o odohraných violončelových koncertoch

ČIŽIK, V. Slovenskí koncertní umelci. Bratislava: SHF, 1976

MĚRKA, I., *Violoncello*. 1.vyd. Ostrava : Montanex, 2007. ISBN: 8085780054

SOUKUP, P. *Čeští violončellisté 2. poloviny 20. století*, Praha : AMU, 2005.
Bakalárska diplomová práca

ZELKO, I. Koncerty Štátnej filharmónie Košice doma i v zahraničí do roku 1969.
Bratislava: SHF, 2009

Internetové zdroje: BIO. *Peter Breiner* [online]. Gulnara Studio [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: <http://www.peterbreiner.com/web/bio.aspx%5C>

Osobnosti, profily: Peter Zagar. *Skladateľ Zagar Peter* [online]. [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: <http://old.hc.sk/src/osobnost.php?lg=sk&oid=26&show=ceny>

Profil osobnosti. *Hudobné centrum: Ľudovít Kanta* [online]. Bratislava [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: <http://www.hc.sk/en/hudba/osobnost-detail/1387-ludovit-kanta>

Profil osobnosti. *Hudobné centrum: Jozef Lupták* [online]. Bratislava [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: <http://hc.sk/hudba/osobnost-detail/23-jozef-luptak>

Doc. Ján Slávik ArtD. *Osobnosti* [online]. [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: <http://www.osobnosti.sk/osobnost/jan-slavik-1649>

Michal Stahel. *Biography* [online]. 2014 [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: <http://www.michalstahel.com/>

Profil osobnosti. *Hudobné centrum* [online]. Bratislava, 2016 [cit. 2016-04-22].

Dostupné z: <http://www.hc.sk/en/hudba/osobnost-detail/914-michal-stahel>
Vladan Kočí. *Vladan kočí* [online]. gIFusion, 2016 [cit. 2016-04-22]. Dostupné z:
<http://www.vladankoci.cz/page.php/about-me>

Profil osobnosti. *Hudobné centrum* [online]. Bratislava [cit. 2016-04-22].
Dostupné z: <http://www.hc.sk/en/hudba/osobnost-detail/230-eugen-prochac>

Profil osobnosti. *Hudobné centrum* [online]. Bratislava [cit. 2016-04-22].
Dostupné z: <http://www.hc.sk/hudba/osobnost-detail/1298-jozef-podhoransky>

Profil osobnosti. *Hudobné centrum* [online]. Bratislava [cit. 2016-04-22].
Dostupné z: <http://www.hc.sk/hudba/osobnost-detail/1134-richard-vandra>
Ľudovít Kanta. *NAXOS* [online]. Naxos Digital Services [cit. 2016-04-22].
Dostupné z: http://www.naxos.com/person/Ludovit_Kanta/360.htm

Osobná komunikácia s: Gregorom Regešom [5. 4. 2018] , Jánom Bogdanom [1.
4. 2018], Milanom Červenákom [15. 3. 2018], Bartolomejom Burášom [23. 4.
2018]

Príloha

DOTAZNÍK: VPLYV VIOLONČELOVÝCH OSOBNOSTÍ NA MLADÝCH UMELCOV

Otázka č. 1: Aký je tvoj obľúbený čelista? Prečo ho obdivuješ?

Otázka č. 2: Keď cvičím novú skladbu, počúvam ju na internetovom zdroji

- Niekolkokrát
- Neustále
- Vôbec

Otázka č. 3: Chcel by som byť inšpiráciou pre druhých čelistov?

- Áno
- Nie

Otázka č. 4: Najviac ma oslovil koncert Štátnej filharmónie Košice, keď sólistom bol...a hral skladbu...

Otázka č. 5: Napíš meno čelistu, ktorého by si chcel zažiť na koncerte v Štátnej filharmónii Košice

Otázka č. 6: Na koncerte si všímam na sólistovi...

Otázka č. 7: Po umeleckom zážitku z koncertu, kde ma oslovil interpret cítim...

Otázka č. 8: Rád by som si zahral so Štátnou filharmóniou Košice...

Otázka č. 9: Najviac obdivujem slovenského/českého čelistu, ktorý sa volá

Otázka č. 10: Myslím si, že Štátna filharmónia Košice mi ponúka koncerty so svetovo uznávanými čelistami v dostačujúcej miere

- Áno, súhlasím
- Nie, nesúhlasím